

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 17.3.2010
COM(2010)102 definitief

2010/0059 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING (EU) VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1905/2006 tot invoering van een
financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking**

TOELICHTING

De gemeenschappelijke marktordening (GMO) voor bananen in de Europese Unie heeft traditioneel een preferentiële handelsregeling geboden aan de bananenexporterende landen van Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS). In verschillende ACS-staten vormt de bananenteelt voor uitvoer naar de EU een belangrijke economische activiteit met multiplicatoreffecten voor de overige sectoren van de economie.

De gemeenschappelijke marktordening van de EU voor bananen wordt sinds 1995 aangevochten voor het WTO-geschillenbeslechtsorgaan, waarvan de beroepsinstantie zich herhaaldelijk tegen de GMO heeft uitgesproken. Bijgevolg heeft de EU in het kader van de WTO een handelsovereenkomst betreffende bananen gesloten. Die overeenkomst ondersteunt de voltooiing van de landbouwregelingen van de ontwikkelingsagenda van Doha en de volledige Doha-ronde. Door de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst zal de preferentiële marge voor de ACS-landen worden ingekrompen.

Met het oog op de ondersteuning van duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding en de geleidelijke integratie van bananenuitvoerende ACS-landen in de wereldeconomie heeft de EU via de bijzondere regeling voor bijstand (1994-1999¹) en de bijzondere kaderregeling voor bijstand (1999-2008²) steun aan de bananensector in een aantal landen verstrekt. De bijzondere kaderregeling werd toegepast in twaalf bananenuitvoerende ACS-landen³ en is in december 2008 verstreken. In de externe evaluatie van de bijzondere kaderregeling voor bijstand werd een positief oordeel uitgesproken, zoals blijkt uit de ontwerpmededeling betreffende het tweejaarlijks verslag over de bijzondere kaderregeling voor bijstand ten behoeve van de traditionele ACS-leveranciers van bananen. Sommige landen slaagden erin hun concurrentiepositie te versterken, wat blijkt uit het stabiele exportvolume van ACS-bananen en hun aandeel in de EU-markt. De productiekosten in de ACS-landen blijven echter in het algemeen hoger dan in de meestbegunstigde landen. De maatregelen voor diversificatiesteun leveren minder zichtbare resultaten op en zullen grotere inspanningen vereisen.

Verlaging van de tariefpreferenties voor ACS-leveranciers van bananen zal extra aanpassingen vereisen, voortbouwend op de huidige aanpassings- en herstructureringsprocessen. In het licht hiervan stelt de Europese Commissie voor ten behoeve van de belangrijkste ACS-leveranciers van bananen een programma van begeleidende maatregelen voor de ACS-bananensector in te voeren.

De maatregelen in het kader van dit programma zullen tot doel hebben via begrotingssteun of specifieke maatregelen bijstand te verlenen voor de aanpassing van gebieden die afhankelijk zijn van de bananenuitvoer. De maatregelen zullen steun verlenen voor de aanpassing aan ruimere gevolgen (bijvoorbeeld op sociaal en milieugebied), economische diversificatie of investeringen ter versterking van het concurrentievermogen wanneer dat een haalbare strategie is. Bij de maatregelen zal rekening worden gehouden met de resultaten van de bijzondere regeling voor bijstand en de bijzondere kaderregeling voor bijstand en de daarbij opgedane ervaring.

¹ Verordening (EG) nr. 2686/94 van de Raad van 31 oktober 1994.

² Verordening (EG) nr. 856/1999 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1609/1999 van de Commissie.

³ Belize, Kameroen, Kaapverdië, Ivoorkust, Dominica, Grenada, Jamaica, Madagaskar, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Somalië en Suriname.

De begeleidende maatregelen voor de bananensector worden voorgesteld als een tijdelijk programma met een maximumduur van vier jaar (2010-2013). Het maatregelenpakket zou een budget van 190 miljoen euro krijgen en zou vallen onder een verordening tot wijziging van het instrument voor ontwikkelingssamenwerking.

Voorstel voor een

VERORDENING (EU) .../...VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1905/2006 tot invoering van een financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name op artikel 209, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁴,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁵,

Na indiening van het voorstel bij de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Unie (EU) heeft zich als partij bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO) ertoe verbonden de handel te integreren in ontwikkelingsstrategieën en het internationale handelsverkeer te stimuleren om ontwikkeling en armoedebestrijding wereldwijd te bevorderen.
- (2) De EU steunt de groep landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-landen) bij hun inspanningen voor armoedebestrijding en duurzame economische en sociale ontwikkeling en erkent het belang van hun basisproducten.
- (3) De EU heeft zich verbonden tot het verlenen van steun voor de vlotte en geleidelijke integratie van de ontwikkelingslanden in de wereldeconomie met het oog op duurzame ontwikkeling. De belangrijkste bananenuitvoerende ACS-landen kunnen door de veranderende handelsvoorwaarden met problemen worden geconfronteerd, met name als gevolg van de MFN-liberalisering in het kader van de WTO. Daarom moet de bestaande Verordening (EG) nr. 1905/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 tot invoering van een financieringsinstrument voor

⁴ PB C [...] [...], blz. [...].

⁵ PB C [...] [...], blz. [...].

ontwikkelingssamenwerking⁶ worden aangevuld met een pakket begeleidende maatregelen voor de ACS-bananensector.

- (4) De financiële steunmaatregelen die in het kader van dit programma zullen worden vastgesteld, zullen de aanpassing en/of herstructurering ondersteunen van gebieden die afhankelijk zijn van de bananenuitvoer. Dat zal gebeuren in de vorm van begrotingssteun voor specifieke sectoren of maatregelen voor specifieke projecten. De maatregelen moeten gericht zijn op de totstandbrenging van een beleid voor sociale flexibiliteit, economische diversificatie of investeringen ter verbetering van het concurrentievermogen wanneer dat een haalbare strategie is. Daarbij moet rekening worden gehouden met de resultaten van en de ervaring met de bijzondere regeling voor bijstand aan traditionele ACS-leveranciers van bananen⁷ en de bijzondere kaderregeling voor bijstand ten behoeve van de traditionele ACS-leveranciers van bananen⁸.
- (5) Het programma moet voorzien in begeleidende maatregelen bij het aanpassingsproces in ACS-landen die in de afgelopen jaren aanzienlijke hoeveelheden bananen naar de EU hebben uitgevoerd en die door de liberalisering in het kader van de WTO zullen worden getroffen⁹. Het programma bouwt voort op de bijzondere kaderregeling voor bijstand aan de traditionele ACS-leveranciers van bananen. Het is in overeenstemming met de internationale verplichtingen van de EU in het kader van de WTO en is duidelijk gericht op herstructurering. Het heeft dus een tijdelijk karakter, met een maximumduur van vier jaar (2010-2013),

HEBBERN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD :

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 1905/2006 wordt als volgt gewijzigd:

- (1) Artikel 4 komt als volgt te luiden:

"Artikel 4

Verlening van EU-bijstand

In overeenstemming met het algemene doel en de werkingssfeer, de doelstellingen en de algemene beginselen van deze verordening wordt de EU-bijstand verleend door middel van geografische en thematische programma's, bedoeld in de artikelen 5 tot en met 16 en de programma's, bedoeld in de artikelen 17 en 17 bis."

- (2) Het volgende artikel 17 bis wordt ingevoegd:

"Artikel 17 bis

Belangrijkste ACS-leveranciers van bananen

⁶ PB L 378 van 27.12.2006, blz. 41.

⁷ Verordening (EG) nr. 2686/94 van de Raad van 31 oktober 1994 (PB L 286 van 5.11.1994, blz. 1).

⁸ Verordening (EG) nr. 856/1999 van de Raad van 22 april 1999 (PB L 108 van 27.4.1999, blz. 2) en Verordening (EG) nr. 1609/1999 van de Commissie van 22 juli 1999 (PB L 190 van 23.7.1999, blz. 14).

⁹ [Verwijzing naar de overeenkomst van Genève inzake de handel in bananen].

1. Ten behoeve van de in bijlage III bis genoemde ACS-leveranciers van bananen worden begeleidende maatregelen voor de bananensector vastgesteld. De EU-bijstand aan deze landen heeft tot doel steun te verlenen voor hun aanpassingsproces als gevolg van de liberalisering van de EU-markt voor bananen in het kader van de Wereldhandelsorganisatie. In de EU-bijstand wordt rekening gehouden met de beleidslijnen en aanpassingsstrategieën van de landen en wordt bijzondere aandacht besteed aan de volgende samenwerkingsterreinen:
 - (a) verbetering van het concurrentievermogen van de bananensector wanneer dit haalbaar is, rekening houdend met de situatie van de verschillende belanghebbenden in de keten;
 - (b) bevordering van de economische diversificatie van gebieden die afhankelijk zijn van bananen;
 - (c) aanpak van de bredere gevolgen van het aanpassingsproces, onder meer op het gebied van werkgelegenheid en sociale dienstverlening, grondgebruik en milieuhervorming alsook macro-economische stabiliteit.
2. Binnen het in bijlage IV genoemde bedrag stelt de Commissie aan de hand van een reeks objectieve indicatoren het maximumbedrag vast dat voor elke in aanmerking komende leverancier van ACS-bananen beschikbaar wordt gesteld voor de financiering van de in lid 1 bedoelde maatregelen. De indicatoren omvatten de bananenhandel met de EU, het belang van de bananenuitvoer voor de economie van het betrokken ACS-land en het ontwikkelingspeil van het land. De toewijzingscriteria worden vastgesteld aan de hand van de gegevens van de jaren vóór 2009.
3. Naar analogie met artikel 19 en overeenkomstig artikel 21 keurt de Commissie meerjarige steunstrategieën goed. De Commissie zorgt ervoor dat die strategieën een aanvulling vormen op de geografische strategiedocumenten van de betrokken landen en dat de begeleidende maatregelen voor de bananensector een tijdelijk karakter hebben. De steunstrategieën kunnen zo nodig ad hoc worden getoetst, maar worden niet onderworpen aan een tussentijdse evaluatie."

(3) Artikel 21 komt als volgt te luiden:

"Artikel 21

Goedkeuring van strategiedocumenten en indicatieve meerjarenprogramma's

De in de artikelen 19 en 20 bedoelde strategiedocumenten en indicatieve meerjarenprogramma's en de evaluaties daarvan, bedoeld in artikel 19, lid 2, en artikel 20, lid 1, alsmede de begeleidende maatregelen, bedoeld in de artikelen 17 en 17 bis, worden door de Commissie volgens de in artikel 35, lid 2, bedoelde procedure goedgekeurd."

(4) Artikel 29, lid 1, komt als volgt te luiden:

1. De begrotingsvastleggingen vinden plaats op basis van de besluiten die de Commissie neemt krachtens artikel 17 bis, lid 3, artikel 22, lid 1, artikel 23, lid 1), en artikel 26, lid 1)."

(5) Artikel 31, lid 1), derde alinea, komt als volgt te luiden:

"De procedure voor overheidsopdrachten en subsidieovereenkomsten die worden gefinancierd op grond van een thematisch programma in de zin van de artikelen 11 tot en met 16, en van de programma's, bedoeld in de artikelen 17 en 17 bis, staat open voor natuurlijke personen die onderdaan zijn van en rechtspersonen die gevestigd zijn in een ontwikkelingsland, zoals bepaald door de OESO/DAC en in bijlage II, naast de natuurlijke of rechtspersonen die overeenkomstig het thematische programma of de programma's, bedoeld in de artikelen 17 en 17 bis, in aanmerking komen. De Commissie publiceert en actualiseert bijlage II in overeenstemming met de herzieningen waaraan de OESO/DAC de lijst van landen die financiële steun ontvangen, regelmatig onderwerpt, en stelt de Raad daarvan in kennis."

(6) Artikel 38, leden 1) en 2), komt als volgt te luiden:

1. Het financieel referentiebedrag voor de uitvoering van deze verordening over de periode 2007-2013 belooft 17,087 miljard euro.
2. De indicatieve bedragen die zijn toegewezen aan de in de artikelen 5 tot en met 10, 11 tot en met 16, 17 en 17 bis bedoelde programma's zijn vermeld in bijlage IV. Deze bedragen zijn vastgesteld voor de periode 2007-2013."

(7) Bijlage III bis, die is vervat in bijlage I bij deze verordening, wordt ingevoegd.

(8) Bijlage IV wordt vervangen door bijlage II bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de [...] dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE I

"BIJLAGE III bis

BELANGRIJKSTE LEVERANCIERS VAN ACS-BANANEN

1. Belize
2. Kameroen
3. Ivoorkust
4. Dominica
5. Dominicaanse Republiek
6. Ghana
7. Jamaica
8. Saint Lucia
9. Saint Vincent en de Grenadines
10. Suriname"

BIJLAGE II

"BIJLAGE IV

INDICATIEVE FINANCIËLE TOEWIJZINGEN VOOR DE PERIODE 2007-2013 (MILJOEN EURO)

Totaal	17 087
<i>Geografische programma's:</i>	<i>10 057</i>
Latijns-Amerika	2 690
Azië	5 187
Centraal-Azië	719
Midden-Oosten	481
Zuid-Afrika	980
<i>Thematische programma's:</i>	<i>5 596</i>
Investeren in mensen	1 060
Milieu en duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen	804
Niet-overheidsactoren en plaatselijke overheden in het ontwikkelingsproces	1 639
Voedselzekerheid	1 709
Migratie en asiel	384
<i>ACS-landen van het suikerprotocol</i>	<i>1 244</i>
<i>Belangrijkste leveranciers van ACS-bananen</i>	<i>190"</i>

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL:

Begeleidende maatregelen voor de belangrijkste bananenleveranciers uit Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS)

2. ABM/ABB-KADER

Betrokken beleidsterrein(en) en bijbehorende activiteit(en):

21 (Ontwikkeling)

3. BEGROTINGSONDERDELEN

3.1. Begrotingsonderdelen (beleidsuitgaven en aanverwante uitgaven voor technische en administratieve bijstand (vroegere BA-onderdelen)) inclusief omschrijvingen:

Voorgestelde begrotingsonderdelen:

21.06.07 (Begeleidende maatregelen voor de bananensector)

21.01.04.01 (Instrument voor ontwikkelingssamenwerking – Uitgaven voor administratief beheer)

De voorgestelde maatregelen zullen worden gefinancierd door benutting van de marge van rubriek 4 en herschikking binnen rubriek 4.

3.2. Duur van de actie en van de financiële gevolgen:

De actie omvat de begrotingsjaren 2010 tot en met 2013 en is goed voor een bedrag van 190 miljoen euro.

In een brief van 15 december 2009 aan de coördinator voor de ACS-bananensector, minister Luc Magloire Mbarga van Kameroen, verwezen de commissarissen Benita Ferrero-Waldner en Karel De Gucht naar een programma voor een bedrag van ten hoogste 200 miljoen euro om de belangrijkste ACS-bananenleveranciers bij te staan bij hun aanpassings- en herstructureringsmaatregelen als gevolg van de wijziging van de douanetarieven. Zij vermeldden dat de Commissie bereid zou zijn samen met de begrotingsautoriteiten de mogelijkheid te onderzoeken om het bedrag van 190 miljoen euro met 10 miljoen euro te verhogen mits de overeenkomstige kredieten in de loop van de jaarlijkse begrotingsprocedures beschikbaar zouden komen.

3.3. Begrotingskenmerken:

Begrotingsonderdeel	Soort uitgaven		Nieuw	Bijdrage EVA	Bijdragen kandidaat-lidstaten	Rubriek financiële vooruit-zichten
21.06.07	Verplicht/ Niet- verplicht	GK ¹⁰ /	JA	NEE	NEE	Nr. 4
21.01.04.01	Verplicht/ Niet verplicht	NGK ¹¹	NEE	NEE	NEE	Nr. 4

¹⁰ Gesplitste kredieten.

¹¹ Niet-gesplitste kredieten, hierna NGK genoemd.

4. OVERZICHT VAN DE MIDDELEN

4.1. Financiële middelen

4.1.1. Overzicht van de vastleggingskredieten (VK) en betalingskredieten (BK)

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Soort uitgaven	Punt nr.		Jaar 2010	2011	2012	2013	n + 4*	n + 5 e.v. *	Totaal

Beleidsuitgaven¹²

VK	8.1.	a	75	43	41	31			190
BK		b		30	30	40	*	*	100*

Administratieve uitgaven binnen het referentiebedrag¹³

Technische en administratieve (NGK) bijstand	8.2.4.	c	0,217	0,750	0,950	0,700	*	*	2,617*

TOTAAL REFERENTIEBEDRAG

VK		a+c	75,21 7	43,75	41,95	31,70	*	*	192,617 *
BK		b+c	0,217	30,75	30,95	40,70	*	*	102,617 *

Administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen¹⁴

Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven (NGK)	8.2.5.	d	0,043	0,128	0,128	0,128	*	*	0,427*
Andere niet in het referentiebedrag begrepen administratieve uitgaven (NGK)	8.2.6.	e		0,02	0,02	0,02			0,06*

Totale indicatieve kosten van de maatregel

TOTAAL VK inclusief personeelsuitgaven		a+c +d+ e	75,26	43,89 8	42,09 8	31,84 8	*	*	193,04*
TOTAAL BK inclusief personeelsuitgaven		b+c +d+ e	0,26	30,89 8	31,09 8	40,84 8	*	*	103,104 *

* Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en aanverwante uitgaven na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de komende financiële vooruitzichten worden gedaan.

¹² Uitgaven die niet onder hoofdstuk xx 01 van de betrokken titel xx vallen.

¹³ Uitgaven in het kader van artikel xx 01 04 van titel xx.

¹⁴ Uitgaven in het kader van hoofdstuk xx 01, met uitzondering van de artikelen xx 01 04 of xx 01 05.

Medefinanciering

Indien het voorstel door de lidstaten of uit andere bronnen (geef aan welke) wordt medegefinancierd, geef dan een raming daarvan in de onderstaande tabel (voeg extra rijen toe indien de medefinanciering uit meer dan één bron afkomstig is):

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Medefinancieringsbron		Jaar n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 e.v.	Totaal
	f							
TOTAAL VK inclusief medefinanciering	a+c +d+ e+f							

4.1.2. Verenigbaarheid met de financiële programmering

- Het voorstel is verenigbaar met de bestaande financiële programmering.
- Het voorstel vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van de financiële vooruitzichten.
- Het voorstel vergt wellicht toepassing van de bepalingen van het Interinstitutioneel Akkoord¹⁵ (flexibiliteitsinstrument of herziening van de financiële vooruitzichten).

4.1.3. Financiële gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten.
- Het voorstel heeft onderstaande financiële gevolgen voor de ontvangsten:

NB: Alle gegevens en opmerkingen over de wijze van berekening van de gevolgen voor de ontvangsten moeten in een aparte bijlage worden vermeld.

in miljoen euro (tot op één decimaal)

Begrotingsonderdeel	Ontvangsten	Vóór de actie [Jaar n-1]	Situatie na de actie					
			[Jaar n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5] ₁₆
	a) <i>Ontvangsten in absolute bedragen</i>							
	b) <i>Verschil in ontvangsten</i>	Δ						

¹⁵ Zie punten 19 en 24 van het Interinstitutioneel Akkoord.

¹⁶ Voeg zo nodig extra kolommen toe wanneer de duur van de actie langer is dan zes jaar.

4.2. **Personele middelen in voltijdequivalenten (VTE; ambtenaren, tijdelijk en extern personeel) – zie punt 8.2.1.**

Jaarlijkse behoeften	Jaar n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4*	n + 5 e.v.*
Totale personele middelen	2,3	7	7	7		

* Voor de voltooiing van het actieprogramma en de uitvoering van de aanverwante betalingen na 2013.

4.3. **Financiering van de maatregelen**

Het programma zal worden gefinancierd met kredieten uit rubriek 4 ("de EU als mondiale speler"). Er wordt voorgesteld een deel van de beschikbare marge van deze rubriek voor een bedrag van 75,9 miljoen euro te gebruiken. De Commissiediensten hebben de beschikbare middelen over de periode 2010-2013 geëvalueerd om na te gaan welke herschikkingmogelijkheden er bestaan als gevolg van onderbenutting van het potentieel, absorptieknelpunten en/of politieke omstandigheden. Als gevolg van die analyse wordt een herschikking van 95,8 miljoen euro van rubriek 4 voorgesteld. Voor het resterende tekort (18,3 miljoen euro) stelt de Commissie voor het flexibiliteitsinstrument in te zetten.

5. **KENMERKEN EN DOELSTELLINGEN**

5.1. **Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien**

Korte termijn: deze maatregelen voorzien in de behoeften van de bevolking in van de bananenteelt afhankelijke gebieden in de landen van Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan die in de afgelopen tien jaar gemiddeld meer dan 10 000 ton bananen naar de Europese Unie hebben geëxporteerd en die negatieve gevolgen zullen ondervinden van de gewijzigde EU-douanetarieven voor bananen.

5.2. **Meerwaarde van het optreden van de EU, samenhang van het voorstel met andere financiële instrumenten en mogelijke synergie**

Het voorstel omvat maatregelen met een vastgestelde termijn om de verlaging van de tarieven op te vangen. De maatregelen zullen de bestaande externe samenwerkingsinstrumenten van de Unie aanvullen en voortbouwen op de gezamenlijke ervaring van de EU en haar partners met steunmaatregelen die worden gefinancierd uit de bijzondere kaderregeling voor bijstand aan traditionele ACS-bananenleveranciers. De synergie zal worden verkregen door uitvoering van de maatregelen in overeenstemming met de nationale steunstrategieën van de EU.

5.3. **Doelstellingen, verwachte resultaten en bijbehorende indicatoren van het voorstel in de context van het ABM**

De maatregelen zullen gericht zijn op het handhaven of verbeteren van de levensstandaard van de bevolking in van de bananenteelt afhankelijke gebieden van

bananenuitvoerende ACS-landen die door de wijziging van de EU-tarieven voor bananen getroffen zullen worden. De maatregelen zullen gericht zijn op het aanpakken van de bredere (sociale, economische en ecologische) effecten van de aanpassing, economische diversificatie en het ondersteunen van investeringen in de versterking van het concurrentievermogen van de bananensector wanneer dat een haalbare strategie is.

Verwachte *resultaten*:

- In landen waar de doelstelling economische diversificatie omvat: stabilisatie of verhoging van het gezinsinkomen en/of vermindering van de armoede van (voormalige) werknemers uit de bananensector en hun gezinnen (waaruit zal blijken dat vermindering van de bananenuitvoer naar de EU geen negatief effect op de economie van het land en/of de meest getroffen bevolkingsgroep zou hebben).
- In landen waar de doelstellingen moeten worden bereikt via investeringen in de versterking van het concurrentievermogen: stabilisatie of verhoging van de bananenuitvoer (in volume) naar de EU en/of andere landen.

De volgende controle- en evaluatie-*indicatoren* zullen worden gehanteerd:

- Gezinsinkomen in van de bananenteelt afhankelijke gebieden (bron: nationale statistiekbureaus).
- bbp per hoofd (bron: nationale statistiekbureaus of Wereldbank; referentiejaar: 2008).
- Armoedecijfers in (voormalige) bananenteeltgebieden (bron: nationale statistiekbureaus; de armoedemeting moet gestandaardiseerd en vergelijkbaar in de tijd zijn; wanneer de nationale statistiekbureaus niet beschikken over gegevens betreffende van de bananenteelt afhankelijke gebieden, moeten alternatieve vergelijkbare indicatoren worden gehanteerd; wanneer geen vergelijkbare indicatoren bestaan, moet de VN-index voor menselijke ontwikkeling worden gebruikt).
- Bananenuitvoer naar de EU-markt (in volume en waarde, gemeten als invoer in de EU; bron: Eurostat, Comext).
- Bananenuitvoer naar andere landen (bron: nader te bepalen; bij gebrek aan geharmoniseerde vergelijkbare gegevens moet een beroep worden gedaan op de nationale statistiekbureaus).

5.4. Wijze van uitvoering (indicatief)

Voor de uitvoering van de actie gekozen methode¹⁷:

Gecentraliseerd beheer

¹⁷ Verstrek, indien meer dan één methode wordt aangekruist, extra informatie onder "opmerkingen".

- rechtstreeks door de Commissie
- gedelegeerd aan:
 - uitvoerende agentschappen
 - door de Unie opgerichte organen als bedoeld in artikel 185 van het Financieel Reglement
 - nationale publiekrechtelijke organen of organen met een openbare dienstverleningstaak
- Gedeeld of gedecentraliseerd beheer***
 - met lidstaten
 - met derde landen
- Gezamenlijk beheer met internationale organisaties (geef aan welke).***

Opmerkingen:

De uitvoeringswijze zal specifiek op de verschillende landen worden gericht en bepaald in samenhang met de gekozen responsstrategie.

6. TOEZICHT EN EVALUATIE

6.1. Toezicht

Het toezicht zal worden verricht door de Commissie, die daarbij gebruikmaakt van informatie verzameld door de EU-delegaties, de nationale statistiekbureaus en de desbetreffende vakministeries. Het toezicht zal verschillen naar gelang van de aard van het steunmechanisme in de verschillende landen (begrotings- of programmasteun).

6.2. Evaluatie

6.2.1. Evaluatie vooraf

De Commissiediensten hebben een analyse opgesteld van de waarschijnlijke gevolgen die de wijzigingen van de tariefschema's voor bananen zullen meebrengen voor de ACS-bananenleveranciers die afhankelijk zijn van de EU-markt. Bovendien is een externe evaluatie verricht van het vorige steunprogramma, de bijzondere kaderregeling voor bijstand aan traditionele ACS-bananenleveranciers. Er wordt niet verwacht dat de verlaging van de douanetarieven voor bananen in de betrokken landen grote gevolgen op macro-economisch niveau zal hebben, maar op plaatselijk niveau kunnen de wijzigingen van de meestbegunstigingstarieven verstrekende gevolgen hebben, naargelang van de specifieke kostenstructuur van de bananensector en de ruimte voor eventuele kostenbesparingen. Alle landen zullen zich aan lagere MFN-tarieven moeten aanpassen, wat belangrijke sociale gevolgen kan inhouden.

De situatie loopt sterk uiteen in de verschillende ACS-landen: een tariefverlaging zou ertoe kunnen leiden dat sommige minder competitieve bananenleveranciers hun uitvoer naar de EU stopzetten, terwijl de bananensector zich in andere landen dankzij extra herstructureringsmaatregelen zou kunnen aanpassen.

In de minder competitieve bananenexporterende landen zouden de totale jaarlijkse verliezen aan exportopbrengsten aanzienlijk kunnen zijn en zouden de aanpassingsmaatregelen belangrijke gevolgen voor de sociaaleconomische situatie en het landgebruik in de betrokken landen kunnen hebben.

Verwacht wordt dat de steun van 190 miljoen euro de ACS-landen die in het recente verleden grote hoeveelheden bananen naar de EU hebben uitgevoerd, in staat zal stellen onmiddellijk investerings- en aanpassingsprogramma's te starten en/of voort te zetten teneinde de effecten van de tariefverlaging tegen te gaan en te verminderen.

6.2.2. Naar aanleiding van een tussentijdse evaluatie of evaluatie achteraf genomen maatregelen (ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan)

Met de bijzondere kaderregeling voor bijstand (1999-2008) werd steun verleend aan twaalf bananenexporterende ACS-landen. Uit de eindevaluatie van dit programma bleek dat de programma's voor de verbetering van het concurrentievermogen van de bananensector in het algemeen goede resultaten hadden opgeleverd, maar dat de diversificatieprogramma's beter geïntegreerd zouden moeten worden. Er zijn ook lessen getrokken uit de toetsing in 2009 van de begeleidende maatregelen voor landen van het suikerprotocol, een vergelijkbaar programma qua opzet en aard van

de maatregelen. De uit dat programma getrokken lessen betreffen de noodzaak om begrotingssteun als mogelijke uitvoeringsvorm op te nemen en de noodzaak van overleg met de actoren tijdens de programmering en uitvoering.

6.2.3. *Vorm en frequentie van toekomstige evaluaties*

De steunregeling moet doorlopend worden gecontroleerd en in 2012 geëvalueerd. Er moet een effectbeoordeling plaatsvinden in 2015-2016, dat wil zeggen na een uitvoeringstermijn van ten minste vier jaar

7. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

De gebruikelijke fraudebestrijdingsmaatregelen bij ontwikkelingssamenwerking zijn van toepassing.

8. MIDDELEN

8.1. Financiële kosten van de doelstellingen van het voorstel

vastleggingskredieten in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

(Vermeld de doelstellingen, acties en outputs)	Soort output	Gem. kosten	Jaar n		Jaar n+1		Jaar n+2		Jaar n+3		Jaar n+4*		Jaar n+5 e.v.*		TOTAAL	
			Aantal	Totale kosten	Aantal	Totale kosten	Aantal	Totale kosten	Aantal	Totale kosten	Aantal	Totale kosten	Aantal	Totale kosten	Aantal	Totale kosten
OPERATIONELE DOELSTELLING nr. 1 ¹⁸	Tien ACS-bananen-leveranciers zullen steun krijgen bij hun aanpassingsmaatregelen na de wijzigingen van de EU-tariefregelingen voor bananen															
Actie 1.....			75		43		41		31							
- Output 1																
- Output 2																
TOTALE KOSTEN			75		43		41		31							

¹⁸ Als beschreven in punt 5.3.

* Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

8.2. Administratieve uitgaven

8.2.1. Aantal en soort personeelsleden

Soort post		Huidig of extra personeel dat zal worden ingezet voor het beheer van de actie (aantal posten/VTE)					
		Jaar 2010	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	Jaar 2014*	Jaar n+5 e.v.*
Ambtenaren of tijdelijk personeel ¹⁹ (XX 01 01)	A*/AD						
	B*, C*/AST						
Uit artikel XX 01 02 gefinancierd personeel ²⁰		0,67	2	2	2		
Uit artikel XX 01 04/05 gefinancierd ander personeel ²¹		1,67	5	5	5		
TOTAAL		2,3	7	7	7		

* Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

8.2.2. Omschrijving van de taken die uit de actie voortvloeien

Coördinatie met de belangrijkste actoren (in de betrokken landen); coördinatie met de lidstaten, de Raad en het Parlement; opstelling van besluiten, opstelling van contracten, voorbereiding van betalingen, organisatie van studies, audits en evaluatie, rapportage.

8.2.3. Herkomst van het (statutaire) personeel

Wanneer meer dan een bron wordt vermeld, geef dan het aantal posten per bron.

- Posten die momenteel zijn toegewezen aan het beheer van het te vervangen of te verlengen programma
- Posten die al zijn toegewezen in het kader van de JBS/VOB-procedure voor jaar n
- Posten waarom in het kader van de volgende JBS/VOB-procedure zal worden gevraagd
- Bestaande posten binnen de beherende dienst die worden heringedeeld (interne herindeling)

¹⁹ Waarvan de kosten NIET door het referentiebedrag worden gedekt.

²⁰ Waarvan de kosten NIET door het referentiebedrag worden gedekt.

²¹ Waarvan de kosten in het referentiebedrag zijn begrepen.

- Posten die voor jaar n nodig zijn, maar die in het kader van de JBS/VOB-procedure voor dat jaar nog niet zijn toegewezen.

In de behoeften aan personeel en administratieve middelen wordt voorzien binnen de toewijzing die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure en gelet op de begrotingsbeperkingen aan het beherende DG kan worden toegekend.

Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

8.2.4. *Andere administratieve uitgaven die in het referentiebedrag zijn begrepen (XX 01 04/05 – Uitgaven voor administratief beheer)*

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Begrotingsonderdeel (nummer en omschrijving)	Jaar n	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4*	Jaar n+5 e.v.*	TOTAAL
1 Technische en administratieve bijstand (inclusief personeelsuitgaven) aanverwante	0,217	0,750	0,950	0,700			2,617*
Uitvoerende agentschappen ²²							
Andere technische en administratieve bijstand							
- intern							
- extern							
Totaal technische en administratieve bijstand	0,217	0,750	0,950	0,700			2,617*

*Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

8.2.5. *Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen*

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Soort personeel	Jaar n	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4*	Jaar n+5 e.v.*
Ambtenaren en tijdelijk personeel (XX 01 01)						
Uit artikel XX 01 02 gefinancierd personeel (hulpfunctionarissen, gedetacheerde nationale deskundigen, personeel op contractbasis, enz.) (vermeld begrotingsonderdeel)	0,043	0,128	0,128	0,128		
Totaal personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven die NIET in het referentiebedrag zijn begrepen)	0,043	0,128	0,128	0,128		

²² Verwijs naar het specifieke Financieel Memorandum voor de betrokken uitvoerende agentschappen.

* Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

Berekening – *Ambtenaren en tijdelijke functionarissen*

Berekening – *Uit artikel XX 01 02 gefinancierd personeel*

Als vermeld in punt 8.2.1.:

Een personeelslid op contractbasis van groep 4 voor DG DEV: 64 000 euro per jaar gedurende vier maanden in 2010 en tijdens de jaren 2011-2013.*

Een personeelslid op contractbasis van groep 4 voor DG AIDCO: 64 000 euro per jaar gedurende vier maanden in 2010 en tijdens de jaren 2011-2013.*

Vijf personeelsleden op contractbasis van groep 4 voor de ACS-delegaties: 130 000 euro per jaar (met inbegrip van aanverwante infrastructuur- en beleidsuitgaven) gedurende vier maanden in 2010 en tijdens de jaren 2011-2013.*

* Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

	Jaar n	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4*	Jaar n+5 e.v.*
XX 01 02 11 01 – Dienstreizen		0,020	0,020	0,020		
XX 01 02 11 02 – Vergaderingen en conferenties						
XX 01 02 11 03 – Comités ²³						
XX 01 02 11 04 – Studies en adviezen						
XX 01 02 11 05 – Informatiesystemen						
2 Totaal andere beheersuitgaven (XX 01 02 11)						
3 Andere uitgaven van administratieve aard (vermeld welke en verwijs naar het begrotingsonderdeel)						
Totaal andere administratieve uitgaven dan personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven (NIET in het referentiebedrag begrepen)		0,02	0,02	0,02		

* Met het oog op de uitvoering van het actieprogramma en de aanverwante betalingen na 2013 zullen de voorstellen voor de toewijzing van kredieten voor administratieve ondersteuning vanaf 2014 in het kader van de volgende financiële vooruitzichten worden gedaan.

Berekening – *Andere niet in het referentiebedrag begrepen administratieve uitgaven*

²³ Vermeld het soort comité en de groep waartoe het behoort.